

ти в суть конкретних господарських та фінансово — економічних явищ, процесів, фактів, давати їм необхідного рівня оцінку тощо.

Дотримання всіма вченими й практиками єдиної термінології стосовно як методів, так і прийомів аудиту дозволило б краще порозумітися й у специфічних питаннях аудиторської практики, а також забезпечило б сталість понять у навчальних підручниках.

Від поняття методу аудиторської діяльності як загального слід відрізнити поняття методів аудиту, що застосовуються в конкретних напрямках аудиту, при проведенні конкретних перевірок (аналіз, синтез, дедукція, індукція, аналогія, моделювання, абстрагування, конкретизація, класифікація тощо).

А метод аудиторської діяльності слід розглядати в цілісності як метод економічної прикладної науки аудиту.

Таким чином, методи і методичні прийоми аудиту слід поділяти на загальнонаукові, прикладні й спеціальні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Аренс А., Лоббек Дж.* Аудит: пер. с англ. / Гл. редактор серии проф. Я. В. Соколов. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 560 с.
2. Аудит: Практическое пособие / А. Кузьминский, Н. Кужельный, Е. Петрик и др.; Под ред. А. Н. Кузьминского. — К.: Учетиформ, 1996. — 238 с.
3. *Білуха М. Т.* Курс аудиту: Підручник. — 2-е вид., перероб. — К.: Вища школа. — Т-во «Знання», КОО, 1999. — 574 с.
4. *Рудницький В. С.* Методологія і організація аудиту. — Тернопіль: Економічна думка, 1998. — 192 с.
5. *Шеремет А. Д., Суйц В. П.* Аудит: учебное пособие. — М.: АО «Дис», 1995. — 144 с.

Г. В. Харламова
фінансовий директор будівничої фірми

ВПЛИВ ГАРМОНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АУДИТУ НА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Будь-якій підприємницькій діяльності притаманний певний ризик.

Теж саме відбувається із бухгалтерським обліком, де існує ризик недостовірності бухгалтерської чи фінансової звітності. Це ри-

зик того, що інформація, яка міститься у фінансовій звітності, ненадійна, викривлена, що може статися як за рахунок недбалого ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, так і в зв'язку з недосконалістю нормативних документів, які регулюють питання обліку та формування фінансової звітності. Цей ризик має величезний вплив на економічні рішення, які приймаються саме на основі даних фінансової звітності.

Прикладом негативного впливу на достовірність фінансової звітності у відношенні обліку активів — є наявність у Положенні (Стандарті) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 7 «Основні засоби» можливості застосування «норм і методів нарахування амортизації основних засобів, передбачених податковим законодавством». Більшість підприємств застосовує саме цей метод не тільки відносно застосування норм нарахування амортизації, а й порядку капіталізації витрат, пов'язаних з поліпшенням основних засобів. Тобто, основні засоби збільшуються на суму поточних витрат, за виключенням 10 відсотків як це передбачається податковим законодавством, без урахування вимог П(С)БО 7, за яким поліпшенням основних засобів вважається — «модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо».

З урахування зазначеного завищується вартість активів, які відображаються в фінансовій звітності, і відповідно сума прибутку за рахунок недосписання поточних витрат.

Актуальною проблемою розвитку бухгалтерського обліку в Україні є зближення його з практикою, прийнятою в країнах з ринковою економікою. Це необхідна умова для активного входження України до міжнародних ринків капіталу.

Прийняття П(С)БО, наближених до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), є вагомим внеском щодо гармонізації бухгалтерського обліку. Разом з тим, звітність, яка підготовлена за МСФЗ, і звітність за П(С)БО на сьогодні суттєво відрізняються.

Такі розбіжності починаються з визначення якісних характеристик фінансових звітів (за П(С)БО — принципів підготовки фінансової звітності), до складу яких у національних стандартах не включений такий важливий принцип, як «зрозумілість для користувачів».

Відносно активів важливим, на наш погляд, є приведення до міжнародних стандартів класифікації активів, їх оцінки та амортизації, капіталізації витрат, займів тощо. Аналогічно по будівельним контрактам — національні стандарти не регламентують метод обліку грошових коштів (займів, цільового фінансування,

доходів майбутніх періодів), отриманих від майбутніх інвесторів, що не дозволяє достовірно оцінити чисті активи підприємства.

Не менш важлива роль у підвищенні якості фінансової звітності належить аудиторам. На жаль, практика свідчить про більш формальний підхід до проведення аудиту, особливо це стосується акціонерних товариств, де присутній обов'язковий аудит. Причиною низької якості аудиту, на наш погляд, є відсутність контролю за дотриманням аудиторами вимог Міжнародних стандартів аудиту, прийнятих Аудиторською Палатою України у якості національних, зі сторони громадського нагляду за професією.

Поставивши за мету входження до світового співтовариства, Україна повинна усвідомлювати необхідність приведення національних стандартів до вимог міжнародних стандартів. І проблема не в тому, що МСФЗ надають об'єктивну оцінку, а П(С)БО — ні. Важливим є те, що різниці за стандартами не дозволяють іноземним інвесторам, кредиторам та акціонерам зрозуміти фінансову звітність підприємства, без чого буде неможливим побудова взаєморозуміння та співробітництва. А українські підприємства так і залишаться «бермудським трикутником», в якому безслідно зникають інвестиційні кошти.

Н. М. Цветкова

канд. екон. наук, професор Державної академії
статистики, обліку та аудиту

АУДИТ ІНФОРМАЦІЇ ЗА СЕГМЕНТАМИ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Гармонізація фінансової звітності на міжнародному рівні є одним із шляхів досягнення співставлення фінансової інформації. П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами» розроблено в Україні на основі міжнародних стандартів і передбачає складання нової ф. № 6 «Інформація за сегментами». Тому важливо розглянути методичні питання аудиту цієї інформації на основі міжнародних стандартів.

МСА 501 «Аудиторські докази: додаткові міркування щодо окремих статей» містить частину Д «Інформація за сегментами»,